

ความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

พรทิศา กองคุณ สม.*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 1 – 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 180 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน 2554 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 3) แบบสอบถามทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และ 4) แบบสอบถามความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษากำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 28.3) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.4) และมีอายุเฉลี่ย 20.16 ปี (S.D. = 1.33)
2. นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับควรปรับปรุงมากที่สุด (ร้อยละ 46.1) รองลงมา คือ ระดับพอใช้ (ร้อยละ 34.4) และระดับควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน (ร้อยละ 14.4) โดยมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเฉลี่ย 4.17 คะแนน (S.D. = 1.51)
3. นักศึกษามีทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 66.7) รองลงมา คือ ระดับพอใช้ (ร้อยละ 31.1) และระดับดีมาก (ร้อยละ 2.2) โดยมีคะแนนทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียน เฉลี่ย 3.74 คะแนน (S.D. = 0.38)
4. นักศึกษามีความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับพอใช้ (ร้อยละ 63.3) รองลงมา คือ ระดับดี (ร้อยละ 30.6) และระดับควรปรับปรุง (ร้อยละ 4.4) โดยมีคะแนนความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนเฉลี่ย 3.35 คะแนน (S.D. = 0.49)

คำสำคัญ : ความรู้ ทักษะ ความพร้อม ประชาคมอาเซียน

* อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Knowledge, Attitude, and Readiness to ASEAN Community of the students, Faculty of Nursing, Princess of Naradhiwas University

Porntiwa Kongkun MPH.*

Abstract

The descriptive research were to study about knowledge, attitude, and readiness to ASEAN Community of the students from Faculty of Nursing, Princess of Naradhiwas University. The samples were 180 students from the 1st to the 4th year, 2011. The data was collected during September 2011. The questionnaires used to collect data consisted of 4 parts. The first part was demographic data. The second part was student's knowledge about ASEAN Community, the reliability was 0.70. The third part was student's attitude of ASEAN Community, the reliability was 0.73. The forth part was student's readiness of ASEAN Community, the reliability was 0.84. Data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The results were concluded as the following:

1. The most of demographic data was 4th year (28.3%), 89.4% was female and average age was 20.16 years old (S.D. = 1.33).
2. The most of poor about knowledge of ASEAN Community (46.1%). Than actually to improve 34.4% and 14.4% respectively, the mean of knowledge score 4.17 (S.D. = 1.51).
3. The attitude of ASEAN Community, most of student had good attitude of ASEAN community 66.7 %. Than satisfy and great 31.1 % and 2.2 % respectively, the mean of attitude score 3.74 (S.D. = 0.38).
4. The readiness of ASEAN Community most of them satisfy 63.3% and inferior to be good and should be improved 30.6% and 4.4% respectively, the mean of readiness score 3.74 (S.D. = 0.38).

Keywords : Knowledge, Attitude, Readiness, ASEAN Community

* Instructor, Faculty of Nursing, Princess of Naradhiwas University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (The Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ตามลำดับ ทำให้ปัจจุบันสมาชิกครบ 10 ประเทศ การก่อตั้งดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการบริหาร ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับ ต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ¹⁻² ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 หรือที่เรียกว่า ข้อตกลงบาหลี 2 (Bali concord II) เห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน คือการให้อาเซียนรวมตัวเป็นชุมชนหรือประชาคมเดียวกันให้สำเร็จภายในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงเลื่อนระยะเวลาลดตั้งให้เสร็จในปี 2558 โดยจะเป็นประชาคมที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน³

ผลจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนทำให้มีประชากรรวม 600 ล้านคน ส่งผลให้ขนาดของตลาดใหญ่ขึ้น ทำให้เพิ่มศักยภาพในการบริโภคและเพิ่มอำนาจการต่อรองในระดับโลก เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือได้อย่างเสรี การเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่ได้ส่งผลกระทบในทางบวกแก่แรงงานเท่านั้น แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงในอาชีพของ

แรงงานที่มีระดับฝีมือแตกต่างกัน โดยเฉพาะการบริการวิชาชีพหลัก แรงงานเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษ ที่กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้ทำความตกลงเปิดเสรีด้านวิชาชีพ (Mutual Recognition Arrangement: MRAs) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบอาชีพจาก ประเทศหนึ่งสามารถเข้าทำงานในอีกประเทศหนึ่งได้ โดยจะเริ่มต้น ในปี พ.ศ. 2558 เบื้องต้นประกอบด้วย 7 สาขา คือ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี⁴ ซึ่งผลกระทบตามมาคือการแข่งขันในตลาดโลกด้านแรงงาน มีฝีมือในสาขาดังกล่าว โดยเฉพาะธุรกิจด้าน บริการสุขภาพจะมีการแข่งขันรุนแรงขึ้น อาจเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ แพทย์ พยาบาลสู่ประเทศอาเซียนที่ได้ค่าตอบแทนสูงกว่า หรือเคลื่อนย้ายผู้ป่วย สู่ประเทศที่มีคุณภาพการรักษาพยาบาลที่ดีกว่า

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีพันธกิจในการผลิตพยาบาล จึงมีบทบาทสำคัญใน การเตรียมบัณฑิตพยาบาลให้มีความพร้อม สำหรับการแข่งขันจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไปเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน โดยสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถ ของบัณฑิตไทยให้มีคุณภาพ มาตรฐานในระดับสากล ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์คือการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้ในการทำงานได้ และการพัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบวิชาชีพและ การทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย รวมทั้งการเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้และมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ให้เกิดความรู้สึกรักทุกคนเป็นเจ้าของอาเซียน โดยส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ทั้งในด้านภาษา สังคม วัฒนธรรม และการเมือง

การปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อกันในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งทัศนคติที่ดีจะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ รับข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนอันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตไทยในตลาดอาเซียนต่อไป

ผู้วิจัยตระหนักถึงผลกระทบของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนที่มีต่อนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีการ เคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างเสรี และในฐานะอาจารย์มีหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงสนใจที่จะศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมนักศึกษายพบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
3. เพื่อศึกษาความพร้อมต่อการเป็นประชาคม อาเซียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และความพร้อม ต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปี 1 – 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 180 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน 2554

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงพรรณนา ประชากร คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 1 – 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 327 คน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยคำนวณสัดส่วนแต่ละชั้นปี แล้วจับฉลากแบบไม่แทนที่จำนวน 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ และชั้นปีการศึกษา รวมจำนวน 3 ข้อ

2) แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ กำหนดการให้คะแนน ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน คะแนนรวมทั้งหมดจากทุกข้อเท่ากับ 10 คะแนน การแปลผลแบ่งคะแนนเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก (9.00–10 คะแนน) ดี (7.00–8.99 คะแนน) พอใช้ (5.00–6.99 คะแนน) ควรปรับปรุง (3.00–4.99 คะแนน) และควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน (0–2.99 คะแนน) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson : KR21) ได้เท่ากับ 0.70

3) แบบสอบถามทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราวัด 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ กำหนดการให้คะแนน ข้อความเชิงบวกให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 คะแนน ข้อความเชิงลบให้คะแนน 1 2 3 4 และ 5 คะแนน การแปลผลแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก (4.51–

5.00 คะแนน) ดี (3.51–4.50 คะแนน) พอใช้ (2.51–3.50 คะแนน) ควรปรับปรุง (1.51–2.50 คะแนน) และควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน (1.00–1.50 คะแนน) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.73

4) แบบสอบถามความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราวัด 5 ระดับ ได้แก่ พร้อมมากที่สุด พร้อมมาก พร้อมปานกลาง พร้อมน้อย และพร้อมน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ กำหนดการให้คะแนน ให้ 5 4 3 2 และ 1 คะแนนตามลำดับ การแปลผลแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก (4.51–5.00 คะแนน) ดี (3.51–4.50 คะแนน) พอใช้ (2.51–3.50 คะแนน) ควรปรับปรุง (1.51–2.50 คะแนน) และควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน (1.00–1.50 คะแนน) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในเดือนกันยายน 2554 โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ใช้เวลาประมาณ 35-45 นาที ผู้วิจัยรองรับแบบสอบถาม

คืนทันที ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากไม่ครบถ้วนของให้กลุ่มตัวอย่างตอบจนครบทุกข้อ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบ เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นความลับ และผู้วิจัยจะเขียนรายงานและนำเสนอข้อมูลที่ได้ในภาพรวมโดยไม่เจาะจงผู้ใด

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษากำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาคือกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.1 และ 23.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.4 มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.16 ปี (S.D. = 1.33)

2. ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักศึกษา (n = 180)

ระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ระดับดีมาก (9.00 – 10 คะแนน)	1	0.6
- ระดับดี (7.00 – 8.99 คะแนน)	8	4.4
- ระดับพอใช้ (5.00 – 6.99 คะแนน)	62	34.4
- ระดับควรปรับปรุง (3.00 – 4.99 คะแนน)	83	46.1
- ระดับควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน (0 – 2.99 คะแนน)	26	14.4

พบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับควรปรับปรุงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมา ได้แก่ ระดับพอใช้และระดับควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และ 14.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักศึกษาที่ตอบถูก (n = 180)

รายการ	mean	S.D.	แปลผล
1. จำนวนประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนในปัจจุบัน	0.62	0.48	พอใช้
2. การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 12 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดปีในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จ	0.47	0.50	ควรปรับปรุง
3. เป้าหมายสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียน	0.20	0.40	ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
4. กรอบกำหนดความร่วมมือตามกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเป็นธรรมนูญของประชาคมอาเซียน	0.59	0.49	พอใช้
5. การดำเนินการด้านที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการส่งเสริมให้ประชาคมอาเซียนมีความเข้มแข็ง	0.32	0.47	ควรปรับปรุง
6. แผนปฏิบัติการประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	0.56	0.50	พอใช้
7. อาชีพที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ทำข้อตกลงร่วมกันให้สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี	0.47	0.50	ควรปรับปรุง
8. ผลดีของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนต่อประเทศไทย	0.30	0.46	ควรปรับปรุง
9. ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	0.29	0.46	ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน
10. ด้านที่สถาบันการศึกษาควรพัฒนาความสามารถบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานสากลเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	0.33	0.47	ควรปรับปรุง
รวมค่าเฉลี่ยทุกข้อ	4.17	1.51	ควรปรับปรุง

พบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยรวมอยู่ในระดับควรปรับปรุง โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 (S.D. = 1.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีคำถามเพียง 3 ข้อที่นักศึกษามีความรู้ในระดับพอใช้ ได้แก่ จำนวนประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนในปัจจุบัน กรอบกำหนดความร่วมมือตามกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเป็นธรรมนูญของประชาคมอาเซียน และ

แผนปฏิบัติการประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.62, 0.59 และ 0.56 (S.D.=0.48, 0.49 และ 0.50 ตามลำดับ) สำหรับข้อที่นักศึกษามีความรู้ในระดับควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วนมีจำนวน 2 ข้อ คือ เป้าหมายสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียน และผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.20 และ 0.29 (S.D. = 0.40 และ 0.46 ตามลำดับ)

3. ทศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละระดับทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษา (n = 180)

ระดับทัศนคติของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ระดับดีมาก (4.51 – 5.00 คะแนน)	4	2.2
- ระดับดี (3.51 – 4.50 คะแนน)	120	66.7
- ระดับพอใช้ (2.51 – 3.50 คะแนน)	56	31.1

พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา ได้แก่ ระดับพอใช้ และระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 31.1 และ 2.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษา (n = 180)

รายการ	mean	S.D.	แปลผล
1. การศึกษาภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ได้รับโอกาสจากการแข่งขันสูง	4.35	0.66	ดี
2. การมีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้เข้าใจ ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น	4.08	0.62	ดี
3. การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ทำให้มีโอกาสมประกอบอาชีพในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ง่ายขึ้น	3.93	0.76	ดี
4. การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน จะทำให้ประเทศสมาชิกดำรงชีวิตด้วยความสุข มั่นคง และมั่นคง	3.58	0.84	ดี
5. การรวมตัวกับบางประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ด้อยกว่าประเทศไทย ไม่ช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ได้*	3.03	1.05	พอใช้
6. การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่าน*	3.30	1.11	พอใช้
7. การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ท่านพร้อมที่จะแข่งขันในตลาดอาเซียน	3.62	0.70	ดี
8. การดำเนินชีวิตตามแนวทางประชาธิปไตยจะช่วยให้เกิดสันติภาพในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	3.81	0.73	ดี
9. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นสมาชิกของอาเซียน	3.94	0.76	ดี
10. ผลกระทบที่เกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	3.76	0.91	ดี
รวม	3.74	.38	ดี

พบว่าตารางที่ 4 นักศึกษามีทัศนคติต่อการเป็นประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับดี โดย คะแนนทัศนคติเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 (S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนทัศนคติมากที่สุด ได้แก่ การศึกษาภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ได้รับโอกาสจากการแข่งขันสูง และการมีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้เข้าใจยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น โดยมีคะแนน

เฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และ 4.08 (S.D. = 0.66 และ 0.62 ตามลำดับ) สำหรับข้อที่มีคะแนนทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ การรวมตัวกับบางประเทศในกลุ่มอาเซียนที่น้อยกว่าประเทศไทย ไม่ช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาขีดความสามารถด้านต่างๆ ได้ และการรวมตัวเป็นประชาคม อาเซียนไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และ 3.30 (S.D. = 1.05 และ 1.11 ตามลำดับ)

4. ความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละระดับความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษา (n = 180)

ระดับความพร้อมของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ระดับดีมาก (4.51 – 5.00 คะแนน)	3	1.7
- ระดับดี (3.51 – 4.50 คะแนน)	55	30.6
- ระดับพอใช้ (2.51 – 3.50 คะแนน)	114	63.3
- ระดับควรปรับปรุง (1.51 – 2.50 คะแนน)	8	4.4

พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมา ได้แก่ ระดับดีและระดับควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 30.6 และ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนของนักศึกษา (n = 180)

รายการ	mean	S.D.	แปลผล
1. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา	3.14	0.87	พอใช้
2. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน	2.94	0.79	พอใช้
3. ความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ สามารถแข่งขันกับประเทศสมาชิกอาเซียนได้	3.09	0.76	พอใช้
4. การติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของประเทศสมาชิกอาเซียน	3.19	0.94	พอใช้
5. ผลกระทบที่เกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	3.27	0.89	พอใช้

รายการ	mean	S.D.	แปลผล
6. การเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ประชุมวิชาการ ศึกษาดูงาน ประกวดเรียงความ กล่าวสุนทรพจน์ ฯลฯ	2.66	0.97	พอใช้
7. การมีเพื่อนหรือเครือข่ายจากประเทศสมาชิกอาเซียน	2.47	1.08	ควรปรับปรุง
8. การปฏิบัติต่อบุคคลอื่นโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน	4.00	0.83	ดี
9. การดำเนินชีวิตตามหลักการประชาธิปไตย	4.10	0.73	ดี
10. การทำงานร่วมกับบุคคลจากประเทศสมาชิกอาเซียน	3.59	0.80	ดี
11. ความเข้าใจและยอมรับการดำเนินชีวิตในสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม	3.81	0.89	ดี
12. ความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้	3.92	0.77	ดี
รวม	3.35	.49	พอใช้

พบว่า นักศึกษามีความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยคะแนนความพร้อมเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 คะแนน (S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความพร้อมระดับดีมีคะแนนมากที่สุด คือ การดำเนินชีวิตตามหลักการประชาธิปไตย และการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และ 4.00 (S.D. = 0.73 และ 0.83 ตามลำดับ) สำหรับข้อที่มีความพร้อมระดับ ควรปรับปรุงและมีคะแนนน้อยที่สุด คือ การมีเพื่อนหรือเครือข่ายจากประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 (S.D. = 1.08)

อภิปรายผล

1. ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธนครินทร์ มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับควรปรับปรุงโดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 คะแนน (S.D. = 1.51)

(ตารางที่ 2) โดยนักศึกษาร้อยละ 60 มีคะแนนต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง แบ่งเป็นความรู้ระดับควรปรับปรุงร้อยละ 46.1 และระดับควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วนร้อยละ 14.4 (ตารางที่ 1) การที่นักศึกษามีความเกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนต่ำ โดยเฉพาะเรื่องเป้าหมายสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียน และผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน อาจเนื่องมาจากหลักสูตรการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธนครินทร์ ไม่ได้บรรจุเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน⁶ รวมทั้งคณะพยาบาลศาสตร์ขาดแผนงาน โครงการเกี่ยวกับการสร้างความตระหนัก ของนักศึกษาให้เห็นความสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียน สะท้อนให้เห็นว่าคณะพยาบาลศาสตร์และนักศึกษามีความตื่นตัวต่อการเป็นประชาคมอาเซียนน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ⁷ เรื่องการประเมินศักยภาพอุดมศึกษาไทยและการศึกษาของจันทร์เพ็ญ จรัสพนาวสาน และคณะ⁷ เรื่องความรู้ความเข้าใจในการเป็น

ประชาคมอาเซียน พบว่า อุดมศึกษาไทยมีจุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษา บุคลากร และนักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อาเซียนและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งบุคคลที่รับทราบข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารระดับหน่วยงานเท่านั้น การที่นักศึกษามีความรู้และความตื่นตัวอยู่ในระดับต่ำเช่นนี้ จะส่งผลกระทบต่อเชิงลบคือส่งผลให้นักศึกษาขาดความสนใจที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สามารถ แข่งขันในตลาดแรงงานในอนาคตได้

2. ทักษะต่อการเป็นประชาคมอาเซียน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธนครินทร์ มีคะแนนทักษะต่อการเป็น ประชาคมอาเซียนโดยรวมระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 3.74 คะแนน (S.D. = 0.38) (ตารางที่ 4) โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับดี ร้อยละ 66.7 (ตารางที่ 3) ซึ่งทัศนคติจะสะท้อนความพร้อมที่จะสนองตอบต่อสิ่งเร้าที่เป็นผลมาจากการรับสารอันจะส่งผลต่อพฤติกรรมต่อไป ดังนั้น การที่นักศึกษามีทัศนคติในระดับดีโดยเฉพาะ ในด้านการใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียน การยอมรับความหลากหลายทาง วัฒนธรรมความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและประชาคมอาเซียน ตลอดจนการเห็นโอกาสในการประกอบอาชีพ จากการเป็นประชาคมอาเซียน ถือเป็นแนวโน้มที่ดีอัน จะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมของตนเองให้มีศักยภาพการแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไป อย่างไรก็ตามยังมีนักศึกษาอีกร้อยละ 31.1 ที่มีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้ (ตารางที่ 3) ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะทัศนคติที่ว่า การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และการรวมตัวกับบางประเทศที่ด้อยกว่าประเทศไทย ทำให้ประเทศไม่สามารถพัฒนา

ขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนั้นคณะพยาบาลศาสตร์ควรเร่งปรับทัศนคตินักศึกษาให้เกิดความรู้สึกว่าประชาคม อาเซียนเป็นของประชาชนทุกคน ดังที่ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ⁸ เลขาธิการอาเซียน ได้กล่าวในการปาฐกถา เรื่องสู่ประชาคมอาเซียน 2015 ว่า ปัจจัยที่จำเป็นจะต้องสร้างเพื่อให้อาเซียนก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันในกลุ่มประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของภาษา วัฒนธรรม และการเมือง การปกครองภายในประเทศ ตลอดจนต้องทำให้อาเซียนเป็นของประชาชน คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้ถึงความ เป็นเจ้าของประชาคมอาเซียนให้ได้ นอกจากนี้ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ⁹ ยังเสนอให้มีการปรับทัศนคติของนักศึกษาให้มีความพร้อมที่จะแข่งขัน และดักดวงโอกาสจากต่างประเทศ ดังคำบรรยายในการประชุมสัมมนา อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สรุปได้ว่า ทัศนคติของประเทศไทยค่อนข้างเป็นบวกในด้านการแข่งขัน สังเกตได้จากความสนใจในการเตรียมความพร้อมการตื่นตัวเรื่องตลาดอาเซียน แต่ยังไม่พอหรือยังไม่พร้อมต่อการออกไปแสวงโชคในตลาดอาเซียน เนื่องจากลักษณะนิสัยคนไทยอย่างหนึ่งคือ คิดว่าอยู่บ้านสบายดี ไม่ต้องดิ้นรน ไม่อยากออกไปแข่งขันกับใคร อยู่ที่นี่ทำมาหากินสะดวก จึงควรปรับทัศนคติของนักศึกษาให้รู้สึกว่เศรษฐกิจประเทศไทยเล็กลงไป นักศึกษาต้องพร้อมที่จะออกไปเผชิญ ต่อสู้ และดักดวงโอกาสจากต่างประเทศ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แม้ นักศึกษา ไม่ไปทำงานยังต่างประเทศ แต่ในอนาคตจะมีแรงงานจากประเทศอาเซียนหลั่งไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันสูง นักศึกษาจึงควรตระหนักถึงผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น

3. ความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีคะแนนความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนในระดับพอใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.35 คะแนน (S.D. = 0.49) (ตารางที่ 6) โดยส่วนใหญ่มีความพร้อม ต่อการเป็นประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 63.3 (ตารางที่ 5) แม้ว่าคณะพยาบาลศาสตร์ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านภาษาอังกฤษ กิจกรรมให้ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น โครงการอบรมภาษาอังกฤษ ณ ประเทศมาเลเซียและประเทศฟิลิปปินส์ สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมประชุมวิชาการ นักศึกษาพยาบาลนานาชาติ การจัดสอนภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาชุมนุมภาษาอังกฤษ แต่พบว่าเมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวไม่ถึงร้อยละ 10 ของนักศึกษาทั้งหมด ส่งผลให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความพร้อมด้านข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนอยู่ในระดับพอใช้ และมีเครือข่ายจากประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ⁵ เรื่องการประเมินศักยภาพอุดมศึกษาไทย และการศึกษาของจันทร์เพ็ญ จรัสพนาวสาน และคณะ⁷ เรื่องความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า อุดมศึกษาไทยมีจุดอ่อนด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีพื้นฐาน ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาได้ในระดับสากล จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากการขาดทักษะสื่อสารทำให้ไม่สามารถแสดงศักยภาพได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ขาดโอกาสทางการแข่งขัน

และยังพบว่าบุคลากร และนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และการรวมตัวเป็นอาเซียน เนื่องจากการเรียนการสอนด้าน อาเซียนศึกษาอยู่ในวงจำกัดหรือบาง สถาบันหลักสูตรไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ดังนั้นคณะพยาบาลศาสตร์ จึงควรเร่งสร้างความพร้อมให้นักศึกษามีองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน เพราะหากนักศึกษาจบไปทำงานในต่างประเทศการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม นับว่าเป็นเรื่องสำคัญดังนั้นการปูพื้นความรู้ให้นักศึกษามากขึ้นย่อมเป็นผลดีต่อตัวนักศึกษาเอง¹⁰

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน

1. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนานักศึกษา โดยเน้นสมรรถนะด้านการใช้ภาษา สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองของสมาชิกประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาศักยภาพให้บัณฑิตพยาบาลมีคุณภาพมาตรฐานสากล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น

1.1 การสอดแทรกสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียนในรายวิชาต่างๆ ตลอดจนการจัดการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

1.2 สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ที่เกี่ยวข้องกัอาเซียนมากขึ้น ตลอดจนการสร้างเครือข่ายนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น การเข้าร่วมประชุมวิชาการ การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น

1.3 จัดกิจกรรมโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษหรือ ภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนพัฒนาทักษะการทำงานในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้น

2. คณะพยาบาลศาสตร์ควรมีการเตรียมความพร้อมของบัณฑิตพยาบาล ในการพัฒนาสมรรถนะของการประกอบวิชาชีพ โดยแนะแนวให้รู้จักถึงประชาคมอาเซียน ทั้งวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนโดยตรง ด้านสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากประชาคมอาเซียน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายผลการศึกษาให้ครอบคลุมบัณฑิตทุกคณะและสถาบันในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558

2. ควรดำเนินการวิจัยเพื่อติดตามผลการเตรียมความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น ด้านการเรียนการสอน การพัฒนาอาจารย์และนักศึกษา การพัฒนาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษา : กลไกการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน. ได้จาก : <http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?e=53> วันที่ 31 สิงหาคม 2554.
- สมาคมอาเซียนประเทศไทย. สถานการณ์ประชาคมอาเซียน. ได้จาก : <http://www.aseanthailand.org/index.php> วันที่ 31 สิงหาคม 2554.
- มานัส มงคลสุข. ผลกระทบอาเซียน 2558. ได้จาก : <http://rt-spark.blogspot.com/2010/12/2558.html> วันที่ 31 สิงหาคม 2554.
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 . กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค, 2553.
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2548. นราธิวาส: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์, 2551.
- จันทร์เพ็ญ จรัสพนาวสาน และคณะ. ความรู้ความเข้าใจ ความพร้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และความท้าทายในการเป็นประชาคมอาเซียน ในมุมมองของบุคลากร สายสนับสนุนการศึกษาต่อการบริหารการศึกษา. รายงานวิจัย. หลักสูตร “การบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลาง รุ่นที่ 9” สำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554.

8. สุรินทร์ พิศสุวรรณ. **สู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: ห้อง 222 ตึกคณะนิติศาสตร์ ชั้น 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4 พฤศจิกายน 2551.
9. สุรินทร์ พิศสุวรรณ. **การเตรียมการอุดมศึกษาไทย เข้าสู่ประชาคมอาเซียน**. ในการประชุมสัมมนาอาจารย์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ประจำปี 2554 กรุงเทพฯ: ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 22 เมษายน 2554.
10. เกลนิวส์ว่าไรดี. **เปิดเสรีอาเซียน เรื่องหนัก ออกเด็กจบใหม่**. เกลนิวส์ 12 กันยายน 2554, หน้า 4.